

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 34/1973-74 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Landstinget med förslag till

1) landskapslag angående ändring av landskapslagen om grunderna för skolväsendet, och

2) landskapslag om ändring av landskapslagen angående indragning av mellanskolan vid Ålands lyceum.

Landstinget har i ärendet fått mottaga kulturutskottets betänkande nr 7/1973-74.

Stora utskottet, som i ärendet hört lantrådet Alarik Häggblom och lagberedningschefen Sune Carlsson, får för sin del framhålla följande. Utskottet omfattar oförbehållsamt lagförslagets bärande tanke, att kommunerna själva bör få ordna distriktsindelningen för högstadiundervisningen, eftersom skolväsendet är en kommunal angelägenhet. Den kommunala självbestämmanderätten i dessa frågor har även kulturutskottet uttalat sig till förmån för. I belysningen härav, och särskilt vad gäller kulturutskottets förslag beträffande en experimentiska skola för högstadiet för skärgårdskommunerna, inrättad i Kumlinge, synes uttalandet härom vara att uppfatta som en rekommendation till landskapsstyrelsen att kalla berörda skärgårdskommuners representanter till en gemensam överläggning, sedan förslaget förelagts kommunerna i konkret form. Vid en sådan överläggning finge envar kommun ge uttryck för sin vilja på ett sådant sätt och ett ställningstagande till en experimentiska skola i Kumlinge för skärgårdens högstadiundervisning komma till stånd under sådana former, att kommunernas självbestämmanderätt respekteras.

Uppenbarligen av ett förbiseende har ur framställningens 23 § utelämnats 2 och 3 momenten, vilka bör kvarstå, 3 momentet dock så, att "skoldirektören" ändras till "skolsekreteraren". Detta bör även beaktas i lagförslagets ingress.

Den av kulturutskottet framförda hemställningsklämman i anslutning till det andra lagförslaget kan stora utskottet icke omfatta. Framställningen tar ställning till frågan såsom svar på den hemställan som landstinget fattade beslut om den 17.3 1971, och stora utskottet delar härutinnan landskapsstyrelsens uppfattning. Beträffande det i framställningen ingående andra lagförslaget som sådant, med de praktiska och ekonomiska konsekvenser det kommer att medföra, framförallt för Mariehamns stad, noterar utskottet, att det hade varit till gagn för saken, om berörda kommuner officiellt hade hörts i lagförslagets beredningsskede. Rådande tidsnöd nödvändiggör, att lagförslaget måste under-

gå behandling i landstinget under pågående session, för att lagen skall kunna tillämpas från inkommande läsår, men proceduren vid lagförslagets tillkomst har enligt stora utskottet enhälliga mening ej tagit tillbörlig hänsyn till de kommuner, som berörs.

Med hänvisning till det anförda får stora utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i framställningen ingående första lagförslaget i följande lydelse:

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om grunderna för skolväsendet.

I enlighet med Landstingets beslut ändras 18 § 2 och 3 mom., 22 § 23 § 1 och 3 mom. 28 § 2 mom. och 33 § landskapslagen den 2 juli 1970 om grunderna för skolväsendet (28/70), av dessa sådant 18 § 3 mom. lyder i landskapslagen den 28 november 1973 (66/73), såsom följer:

18 §.

(Lika som landskapsstyrelsens framställning).

22 §.

(Lika som landskapsstyrelsens framställning).

23 §.

(1 mom. lika som landskapsstyrelsens framställning).

- - - - -

Skolans rektor är sekreterare i grundskolrådet. Skolsekreteraren skall kallas till grundskolrådets sammanträden där han äger yttranderätt men icke rösträtt.

28 §.

(Lika som landskapsstyrelsens framställning).

33 §.

(Lika som landskapsstyrelsens framställning).

Lagens slutstadgande (Lika som kulturutskottets förslag).

samt

att Landstinget måtte antaga det i framställningen ingående andra lagförslaget oförändrat.

Mariehamn, den 16 maj 1974.

På stora utskottets vägnar:

Börje Hagström
Börje Hagström
ordförande

Max Carlberg
Max Carlberg
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Hagström, viceordföranden Söderström, ledamöterna Arvidsson, Berg, Rolf Carlson, Nils Karlsson, Sanders, Söderlund och Öström samt ersättaren Olof M. Jansson, och ersättarna Sundberg och Elmer Jansson (vardera delvis).